

Raadsvoorstel: Z/19/438515/D-727187
Onderwerp: Beleidsdocument Inburgering

Datum: 19 januari 2021
Portefeuillehouder: Eelke Kraaijeveld
I&O: 16 december 2020 (regionale sessie)
B&A / Raadsvergadering: 28 januari 2021 / 18 februari 2021
Opsteller: Springer, Wendy
Geeft voorstel begrotingswijziging: Ja/Nee

Onderwerp:
Beleidsdocument Inburgering
Voorstel:
Wij stellen u voor: 1. In te stemmen met het beleidsdocument Inburgering; 2. In te stemmen met de ambitie <i>"Inburgeraars in onze gemeenten verwerven zo snel mogelijk actief burgerschap door het leren van de Nederlandse taal te combineren met participatie in onze samenleving, met als ultieme doel het duurzaam uitstromen uit de uitkering."</i> 3. De ambitie uit te voeren binnen het budgettair kader van de nieuwe Wet Inburgering.
Aanleiding:
Op 1 januari 2022 treedt (vermoedelijk) de nieuwe Wet Inburgering in werking. Met deze nieuwe wet krijgen de gemeenten de regie over de inburgering van statushouders en gezinsmigranten. In december 2019 hebben de 3 colleges van Gorinchem, Molenlanden en Vijfheerenlanden besloten om samen te werken in het kader van de nieuwe Wet Inburgering. Avres en VluchtelingenWerk zijn daarbij essentiële partners. Het afgelopen jaar heeft voor een groot gedeelte in het teken gestaan van de gezamenlijke voorbereiding op het nieuwe inburgeringsstelsel. Zo is in 2019 de pilot 'De Taalsnelweg naar Werk' gestart en in oktober 2020 de pilot 'Het Toekomstboek'. Daarnaast is gezamenlijk met partners in beeld gebracht wat de gevolgen zijn van het nieuwe inburgeringsstelsel voor de arbeidsmarktregio Gorinchem. Eind september 2020 is de aanbesteding voor de Wet Inburgering en de Volwasseneneducatie online gegaan. Gezamenlijk met de 3 gemeenten is er voor de nieuwe Wet Inburgering een beleidsdocument opgesteld. In het document wordt de ambitie van de 3 gemeenten uiteengezet en ook de keuzes voor de uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering. Dit document is tijdens de regionale radenbijeenkomst van woensdag 16 december 2020 toegelicht.
Beoogd effect:
Vaststellen beleidsdocument Inburgering.
Argumenten:
1.1. De gemeente krijgt de regie over de inburgering. De nieuwe Wet Inburgering legt de regie over de inburgering bij de gemeente. Reden hiervoor is dat de gemeente het dichtst bij haar inwoners staat en het beste verbinding kan leggen met onderwijsinstellingen en werkgevers. 1.2. De gemeente moet invulling geven aan de kerntaken van de nieuwe wet. De nieuwe Wet Inburgering kent een aantal kerntaken, waarna de gemeente invulling moet geven: • Het zo snel mogelijk na koppeling aan onze gemeente (statushouder) of huisvesting in onze gemeente (gezinsmigrant) afnemen van een Brede Intake. • Het op basis van de Brede Intake en de leerbaarheidstoets opstellen van een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP). Het PIP is gericht op maatwerk en wordt met de

inburgeringsplichtige afgestemd. Het PIP kwalificeert als een beschikking, waarop gehandhaafd kan worden.

- Het gedurende het inburgeringstraject volgen van de ontwikkelingen en vorderingen van inburgeringsplichtigen en waar nodig bijstellen van het Plan Inburgering en Participatie of toepassen van handhaving.
- Het aanbieden van de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP).
- Het aanbieden van het Participatieverklaringstraject.
- Het financieel ontzorgen. De gemeente dient gedurende (ten minste) zes maanden de vaste lasten (huur, zorgverzekering, gas, water en elektra) te bekostigen vanuit de bijstandsuitkering.
- Het inkopen van de inburgering.

De inkoop bestaat uit 3 leerroutes:

1. De reguliere leerroute gericht op taalniveau B1;
2. Onderwijsroute gericht op doorstroming naar opleiding MBO, HBO of universitair;
3. Z-route voor degenen voor wie de B1- of onderwijsroute buiten bereik ligt, een speciale route zodat iedereen leert zich in de maatschappij te redden.

Naast de inkoop dient er maatschappelijke begeleiding te zijn voor de statushouders. De maatschappelijke begeleiding bestaat zowel uit praktische zaken rondom wonen en inkomen, als met de participatie en integratie in onze samenleving. Deze taak is op dit moment belegd bij VluchtelingenWerk en het voornemen is om dit niet te veranderen.

1.3. De gemeente moet besluiten welke partijen de kerntaken gaan uitvoeren.

De gemeente wordt verantwoordelijk voor de kerntaken van de nieuwe Wet Inburgering en krijgt de regie over de inburgering. Dat wil echter niet automatisch zeggen dat de gemeente de kerntaken ook zelf moet uitvoeren. De gemeente kan de uitvoering van de kerntaken mandateren of delegeren naar andere partijen.

1.4. Voor de implementatie van de nieuwe wet dient er een beleidsplan te worden opgesteld.

De gemeente moet vóór 1 januari 2022 voorbereid zijn op de nieuwe taken. In het beleidsdocument wordt de inburgeringsketen uitvoerig beschreven om een concrete handreiking te doen voor de voorbereiding op en uitvoering van de Veranderopgave Inburgering.

2.1. Actief de Nederlandse taal leren in combinatie met een vorm van participatie is de beste manier om actief burgerschap te verwerven.

Vanuit de ervaring die wij hebben opgedaan met de pilot De Taalsnelweg naar Werk, blijkt dat de combinatie van taal en participatie de beste manier is om actief burgerschap te verwerven in onze samenleving. De persoonlijke (thuis)omstandigheden van inburgeraars en hun intrinsieke motivatie spelen daarbij een belangrijke rol. Wij zetten er daarom op in om inburgeraars te ondersteunen bij het wegnemen van belemmeringen, die persoonlijke (thuis)omstandigheden kunnen hebben op het inburgeringstraject. Ook zetten wij erop in het inburgeringstraject zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij de intrinsieke motivatie van de inburgeraar, zodat de inburgeraar gemotiveerd kan toewerken naar een (arbeids)doel. Voor het toewerken naar een arbeidsdoel is het essentieel dat inburgeraars een realistisch beeld hebben van hun mogelijkheden in Nederland. Opleidingen en opgedane werkervaring in het land van herkomst kunnen in Nederland anders gekwalificeerd worden. We zetten daarom op basis van ervaringen uit de pilots in op de eigen kansen en mogelijkheden op de Nederlandse arbeidsmarkt, zonder daarbij de intrinsieke motivatie te verliezen.

3.1. De gestelde ambities moeten worden uitgevoerd binnen het budgettair kader van de wet.

De ambities worden uitgevoerd binnen het budgettair kader van de nieuwe wet. Dit vraagt om een maximale inspanning om slim in te kopen en we moeten zoeken naar oplossingen en mogelijkheden binnen de

beschikbare middelen. Er worden dus geen extra middelen in de begroting vrijgemaakt voor de uitvoering van de nieuwe wet. De specifieke uitkering is op basis van het aantal inburgeringsplichtigen in de regio.

Risico's:

1.1. De landelijke ICT en monitoring is nog niet (volledig) ingericht.

Op dit moment vinden veel innovaties omtrent automatiseringsvraagstukken plaats, maar een sluitend (landelijk) ketenbreed, data-gedreven systeem is er nog niet. De infrastructuur komt in verschillende fases richting gemeenten, hier dienen de gemeenten rekening mee te houden. Avres zal de uitvoerende partij zijn als het gaat om de monitoring van de inburgeringstrajecten. Avres zal vooralsnog zelf alle relevante informatie uit de keten moeten verzamelen en vastleggen. Als het landelijke systeem gereed is, zal Avres hierbij aansluiten.

3.1. Formeel is er nog geen duidelijkheid over de structurele Specifieke Uitkering.

De structurele Specifieke Uitkering wordt vanaf 1 juli 2021 jaarlijks ontvangen via een aparte beschikking (dit wordt mogelijk per 1 januari 2022). Deze uitkering is bestemd voor de bekostiging van de volgende inburgeringsvoorzieningen: leerroutes, MAP, PVT, maatschappelijke begeleiding en de tolkenvoorziening. De Specifieke Uitkering wordt voor het eerste beschikt in het voorjaar van 2021. Op dit moment wordt er vanuit het Rijk alleen aangegeven wat gemeenten kunnen gaan verwachten per migrant.

Financiën:

Vanuit het Rijk komen er drie geldstromen beschikbaar voor de uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering:

1. Incidenteel Integratiebudget 2020
2. Structureel Integratiebudget 2021 en volgende jaren
3. Structurele Specifieke Uitkering

De ambities worden uitgevoerd binnen het budgettair kader van de nieuwe wet. Dit vraagt om een maximale inspanning om slim in te kopen en we moeten zoeken naar oplossingen en mogelijkheden binnen de beschikbare middelen. Er worden dus geen extra middelen in de begroting vrijgemaakt voor de uitvoering van de nieuwe wet. De uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering is, met de kennis van vandaag, dus kosten neutraal. De subsidie aan VluchtelingenWerk komt gedeeltelijk uit de algemene middelen, deze bijdrage uit de algemene middelen blijft onveranderd.

Participatie:

Het beleidsdocument is tot stand gekomen samen met VluchtelingenWerk, Avres, Divosa en St. Lezen en Schrijven. Voor de inkoop van de leerroutes heeft er in de zomer een marktconsultatie plaatsgevonden.

Communicatie:

De partijen die kerntaken zullen gaan uitvoeren worden geïnformeerd en nauw betrokken bij de implementatie van de nieuwe wet.

Duurzaamheid:

Bij de inkoop van de leerroutes is een Social Return verplichting opgenomen.

Vervolgproces:

Na besluitvorming zullen er uitvoeringsafspraken worden gemaakt met VluchtelingenWerk en Avres.

Besluitvorming in de gemeente Molenlanden en Vijfheerenlanden is later in februari en maart 2021. Mocht 1 van de gemeenteraden amenderen dan zal het voorstel opnieuw ter stemming worden gebracht.

Bijlagen:

- Beleidsdocument Inburgering

Burgemeester en wethouders van Gorinchem,
de secretaris, de burgemeester,

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Gorinchem,

Gelet op het raadsvoorstel van het college d.d. 19 januari 2021

Gelet op de wettelijke bepalingen

Besluit:

1. In te stemmen met het beleidsdocument Inburgering;
2. In te stemmen met de ambitie *“Inburgeraars in onze gemeenten verwerven zo snel mogelijk actief burgerschap door het leren van de Nederlandse taal te combineren met participatie in onze samenleving, met als ultieme doel het duurzaam uitstromen uit de uitkering.”*
3. De ambitie uit te voeren binnen het budgettair kader van de nieuwe Wet Inburgering.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 18 februari 2021

Griffier,

Voorzitter,